

Elektrituruseaduse muutmise seaduse eelnõu seletuskiri

1. Seaduse eesmärk ja sissejuhatus

Seaduse eesmärk on lõpetada taastuvenergia toetuste maksmine tuuleenergia tootjatele, et vähendada tarbijate elektriarvete koormust ja suunata toetused innovatiivsemate ja kuluefektiivsemate taastuvenergia lahenduste edendamiseks.

Eestis kehtestati taastuvenergia toetuste maksmine elektrituruseaduse kaudu. Aja jooksul on seda seadust mitmel korral muudetud, et kohandada toetuste skeemi vastavalt turu arengutele ja Euroopa Liidu suunistele.

Üks olulisemaid muudatusi toimus 2018. aastal, kui Riigikogus läbis teise lugemise eelnõu, mis muutis taastuvenergia toetuste skeemi ja otseliini regulatsiooni. Selle eelnõu eesmärk oli ajakohastada toetuste süsteemi ning võimaldada Eestil alustada taastuvenergia statistikakaubandusega.

Alates 1. jaanuarist 2021 lõpetati fikseeritud määraga taastuvenergia toetuste maksmine uutele tootmisseedmetele. Edaspidi toimub toetuse määramine vähempakkumiste kaudu, kus tootjad konkureerivad omavahel, pakkudes madalaimat võimalikku toetuse määra.

Eesti tuuleenergia sektor on viimastel aastatel näidanud märkimisväärset kasvu ja arengut, mis viitab selle küpsusele ja võimekusele toimida ilma riiklike toetusteta. Praegusel hetkel on Eestis olemasolev tuuleenergia tootmise koguvõimsus Eleringi andmetel 447 MW ning kõigi eelduste kohaselt peatselt valmiv Sopi-Tootsi tuulepark lisab võrku veel 255 MW. Detailplaneeringu menetluses on 11 projekti teadaoleva planeeritava koguvõimsusega veidi üle 700 MW, mis tähendab, et lähiajal on lisandumas veel üle 955 MW. Arendajate poolt on hetkeseisuga esitatud planeeritavate arenduste koguvõimsus mahus 6 300 MW, mis näitab sektori võimekust ja küpsust, pakkumine ületab mitmekordselt riiklikku tellimust.

Arvestades tuuleenergia sektori küpsust, tootmise efektiivsust ja tootjate kasumlikkust, on põhjendatud riiklike toetuste lõpetamine tuuleenergia tootjatele. Toetuste algne eesmärk oli stimuleerida sektori arengut ja aidata tootjatel katta alginvesteeringuid. Tuuleenergia tootmise tehnoloogiate täiustumine ja CO₂ kvootide hinnatõus on parandanud taastuvenergia allikate positsiooni turul. Kuna sektor on nüüdseks saavutanud taseme, kus suudab iseseisvalt toimida ja kasumit teenida, ei ole toetuste jätkamine enam otstarbekas. Toetuste lõpetamine võimaldaks suunata ressursid teistele taastuvenergia allikatele või innovaatilistele projektidele, mis vajavad arenguks täiendavat tuge.

2. Eelnõu sisu

Käesoleva eelnõu paragrahvi 1 lõpetatakse taastuvenergia toetuste maksmine tuuleenergia tootjatele.

3. Eelnõu terminoloogia

Eelnõuga ei võeta kasutusele uusi termineid.

4. Seaduse mõjud

Käesoleva seaduse mõjuks on vähendada tarbijate elektriarvete koormust ja suunata toetused innovatiivsemate ja kuluefektiivsemate taastuvenergia lahenduste edendamiseks.

5. Seaduse rakendamisega seotud eeldatavad kulud

Käesoleva seadusega lõpetatakse taastuvenergia toetuste maksmine tuuleenergia tootjatele, mille tõttu suureneb riigi eelarve.

6. Seaduse kooskõla Euroopa Liidu õigusega

Käesolev eelnõu ei ole vastuolus Euroopa Liidu õigusega.

7. Rakendusaktid

Käesoleva seaduse rakendamiseks ei ole vaja kehtestada täiendavaid õigusakte.

8. Seaduse jõustumine

Seadus jõustub 2026. aasta 1. jaanuaril.

Algatab Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsioon

22.01.2025

Helle-Moonika Helme

Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsiooni aseesimees

